



Projekt

Stanowisko Pomorskiej Rady Oświatowej
z dnia 2024 r.
w sprawie projektowanych zmian w edukacji

Pomorska Rada Oświatowa, będąca społecznym organem systemu oświaty, reprezentującym różne instytucje i środowiska Pomorza, **mając na uwadze nakreślone w stanowiskach Rady w 2023 r. kierunki oczekiwanych zmian w edukacji**, za nadrzędne uznaje: dbałość o dobrostan każdego ucznia i każdej uczennicy, otwartość edukacji na różnorodność, autorytet i prestiż zawodu nauczyciela, rzeczywistą autonomię szkoły oraz zagwarantowanie i respektowanie samodzielności w zarządzaniu i odpowiedzialności samorządu za edukację.

Pomorska Rada Oświatowa za pozytywne uznaje rozpoczęcie prac nad przygotowaniem istotnych, długofalowych i kompleksowych zmian w polskim systemie oświaty.

Rada w szczególności pozytywnie ocenia działania zmierzające do opracowania, **w oparciu o wyniki badań naukowych, raportów, analiz i doświadczeń innych krajów**, profili kompetencyjnych absolwentów poszczególnych etapów edukacyjnych, które staną się podstawą kształtowania modelu edukacji w Polsce. W tych działaniach, jak również w planach wprowadzenia od września 2025 r. nowych przedmiotów: edukacji zdrowotnej i edukacji obywatelskiej oraz w opracowanych dla nich podstawach programowych, Rada upatruje fundament **dla zapewnienia warunków niezbędnych do rozwoju osobistego i edukacyjnego każdego dziecka, w poszanowaniu jego podmiotowości i przygotowujących je do dalszego uczenia się i funkcjonowania we współczesnym świecie.**

Jednocześnie **za konieczne i pilne** Rada uznaje zmiany przepisów prawa przywracające **samodzielność w zarządzaniu i pełną odpowiedzialność samorządów za edukację**, w szczególności w takich obszarach, jak: ustalanie sieci publicznych przedszkoli i szkół, zakładanie, przekształcanie lub likwidowanie szkół oraz zatwierdzanie corocznej organizacji przedszkoli, szkół i placówek, a także zatrudnianie i dokonywanie oceny pracy dyrektorów szkół i placówek. Uprawnienia samorządów w wymienionych obszarach są szczególnymi instrumentami o charakterze zarządczym, służącymi realizacji lokalnej i regionalnej polityki oświatowej. Rada zauważa, że uzależnianie decyzji samorządu w tych obszarach od opinii czy decyzji kuratora oświaty jest ograniczeniem samodzielności władz samorządowych, które za te zadania ponoszą odpowiedzialność i są rozliczane przez mieszkańców w ramach demokratycznych narzędzi, podczas gdy kurator oświaty takiej odpowiedzialności nie ponosi i takiemu rozliczeniu nie podlega.

Rada więc, mając na względzie zasadę samodzielności samorządów w realizacji zadań własnych w obszarze edukacji publicznej, wyraża oczekiwanie wyraźnego określenia i rozdzielenia kompetencji organów samorządowych i organu nadzoru pedagogicznego.

Jednocześnie Pomorska Rada Oświatowa za konieczne uznaje **przeciwdziałanie obniżaniu się poziomu społecznego uznania dla zawodu nauczyciela**, w szczególności poprzez dalsze podniesienie, a także powiązanie wynagrodzeń nauczycieli z wynagrodzeniami w gospodarce.

Przy tym Rada zwraca uwagę, że w ostatnich latach środowiska samorządowe, pozarządowe i oświatowe wypracowały liczne postulaty i programy zmian w edukacji, m. in. Obywatelski Pakt dla Edukacji. Ich powstanie było możliwe dzięki zaangażowaniu wielu osób i grup, które stworzyły szeroki ruch społeczny działający na rzecz demokratycznego, otwartego i prospołecznego charakteru edukacji. Rada oczekuje, że zarówno dorobek programowy, jak i potencjał środowisk zaangażowanych w naprawę polskiej edukacji zostanie włączony w proces wprowadzania zmian w systemie oświaty, a także w zapewnienie dla tych zmian społecznego poparcia.

Przyjmując niniejsze stanowisko, Pomorska Rada Oświatowa deklaruje zarazem wolę udziału w uspołecznionym procesie wdrażania zmian w polskiej edukacji.

PRZEWODNICZĄCY
POMORSKIEJ RADY OŚWIATOWEJ

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego